

Bali Erika

Gondolatok a szóbeli érvelés tanításához

Kedves Olvasó!

A 21. századi társadalomban a munkaerőpiacon, a közösségi média felületein, a mindennapi élet különböző színterein egyre meghatározóbb az, ahogyan részt veszünk a kommunikáció aktusaiban. Közlünk, befogadunk, befolyásolunk, cselekszünk a megnyilatkozásainkkal, a tudatos megnyilatkozásaink pedig hozzásegíthetnek bennünket céljaink eléréséhez. Az anyanyelvtanítás egyik alapvető céljának tartom, hogy ezt a tudatosságot, illetve a Canale és Swain (Szabó G. 2010) szerint meghatározott kommunikatív kompetenciát kialakítsa a tanulóknak, hiszen a digitalizáció hatására az információáramlásnak nem csupán a sebessége, hanem a szabályai, módjai is megváltoztak az utóbbi két-három évtizedben (Bódi 2010).

Az újabb kommunikációs színterek mára már sajátos stilisztikai jegyekkel rendelkeznek, ám közös mindegyikben, hogy a meggyőzés, illetve a manipuláció jelensége megjelenik akár egy állásinterjúban, akár vásárlás közben, de a magánéleti kommunikációs helyzetekben is. Ennélfogva kiemelten fontos, hogy a tanulók egyértelműen felismerjék ezeket a jegyeket, sőt ők maguk is használni tudják a különféle kommunikációs helyzetekben. A retorika témaköre kiváló gyakorlóterepet biztosít erre, hiszen az elméleti anyag elsajátítása mellett lehetőség nyílik arra is, hogy a tanulók empirikus úton sajátítsák el akár a kommunikációs technikákat, akár az eredményes érvelés módszereit.

A retorika témakörével foglalkozó XI. Országos anyanyelvtanítási verseny, amely az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem és a Magyar Nyelvtudományi Társaság Magyar tanári Tagozatának közös szervezésével valósulhatott meg 2023 áprilisában Egerben, további lehetőséget adott arra, hogy megvizsgáljam: hogyan lehetne élményalapú módszerekkel és hatékonyan tanítani ezt a témakört a gimnazistáknak. Zs. Sejtes Györgyi tanárnővel a versenyre való felkészülés során hamar megállapodtunk abban, hogy a Kerettanterv által kínált témák közül melyiket dolgozza fel a tanóra. Így lett az a célom, hogy a tanulók a manipulációs technikák, valamint a „tisztá” érvelés fogalmait megismerve és elsajátítva alakítsák ki a tanóra során a vita fogalmát, ezzel is előkészítve a vita tényleges aktusát. Ehhez olyan termékeny vitára alkalmas tételmondatokat kerestem, amelyek túlmutatnak a közhelyeken, aktuálisak, és amelyek a diákok számára is relevánsnak bizonyulnak. Emellett olyan témát próbáltam választani, amelynek a szaknyelvre azok számára is könnyen érthetővé tehető, akik nem rendelkeznek jártassággal az adott területen. Végül választásunk így esett az e-sportra. Amellett, hogy a tanulók számára is érdekes és korosztályhoz illeszkedő tételmondat, „Az e-sport is sport”, magában rejt több olyan kérdéskört is, amelyek már-már közhelyesek, így ezek mégis új életre kelhettek. Ilyen kérdések például, hogy mit fogadunk el sportként, mennyi időt ajánlott a számítógép előtt eltölteni, de megemlíthető (amennyiben elfogadjuk az e-sportot sportnak) az is, hogy megilleti-e ezeket a sportolókat ugyanaz a társadalmi megbecsülés, mint az olimpiákonokat.

Az, hogy miképpen választunk témát, amikor a szóbeli érvelést tárgyaljuk, meghatározhatja az egész tematikus egység megvalósításának a sikerességét. Az anyanyelvtanítási verseny egyik nehézsége és egyben legnagyobb szépsége az, hogy egyetlen tanítási óra áll rendelkezésre, és ebben a negyvenöt percen kell hatékonyan, nem mindennapi módon átadni egy szelet tudást egy megadott témakörben számunkra teljesen ismeretlen diákoknak. Amikor azonban a hétköznapi körülmények között végezzük ugyanezt az oktató-nevelő munkát, akkor sem lehet amellett elmenni, hogy a tanulók figyelmének fenntartása az egyik, ha nem a legnagyobb kihívása a tanítási folyamatnak. A mai generáció már megköveteli magának a változatosságot, azt,

hogy néhány perc után új impulzusok ériék. Ezért a témaválasztás kapcsán igyekeztünk foglalkozni nemcsak a „tisztá” érvelés, hanem a manipulatív kommunikáció eszköztárával is, emellett az e-sport témakörét is számos perspektívából mutattuk be. A sokszínűség kedvéért a példák között szerepeltek valós reklámszövegek, szlogenek, amelyekkel a tanulók maguk is találkozhattak a világhálón, de előfordultak olyan példák is, amelyek forrása valós beszélgetésekből ered, de mind más és más nézőpontból közelíti meg a témát.

Amennyiben elfogadjuk, hogy a jelenlegi diákok igénylik az élményalapú oktatást, akkor azt is szem előtt kell tartani, hogy ez nem egyszerűen arról szól, hogy IKT- eszközként digitális táblát használunk, illetve olyan platformokat alkalmazunk, mint amilyen például a Kahoot!. Ezek is fontosak, de feltehetően a járványhelyzet alatti online oktatás során a diákok ezek használatába már belefásultak, ezen platformok használata már nem jelenti számukra azt a fajta felhasználói élményt, mint a kezdeti időkben, így oktatásbeli alkalmazásuk sem olyan hatékony már, mint korábban. Sokkal eredményesebb lehet, hogyha pedagógusként a sokféleséget preferáljuk.

A versenyen megtartott tanórán ezért nemcsak az IKT-eszközök kaptak hangsúlyos szerepet, hanem a klasszikusabb gamifikációs módszerek is. A tanóra egy Activity-feladvánnyal indult, amelyből a tanulók megtudhatták a tanóra címét. Ezt követte egy klasszikus gondolattérképpel társított brainstorming a vita fogalmáról, amely az óra keretét adta, hiszen a későbbiekben a tanulók ezt az ábrát egészítették ki az órán elsajátított fogalmakkal. Emellett szerepelt keresztrejtvény és olyan puzzle-jellegű feladat is, amelynek megoldásában a tanulóknak meg kellett találniuk a témával kapcsolatos, megírt, majd szétdarabolt érveket. IKT-eszközként, a digitális tábla mellett, a tanulók saját mobil eszközeiket is igénybe vették. Hospitálásaim során ugyanis azt figyeltem meg, hogy amennyiben az osztályban mindenkinek a rendelkezésére áll internetkapcsolattal rendelkező okostelefon, a tanulók szívesen használják őket tanulási célra. A szokásos internetes platformok helyett azonban az óra témájába egy másik területet is bekapcsoltunk, mégpedig a szótárakét. Ezzel a tanulók, ha nem is a középiskolában (hiszen a Kerettanterv ezt a 11–12. évfolyamra helyezi, a retorika után), de az általános iskolában már találkoztak. A diákok feladata az volt, hogy miután befejeztük a gondolattérkép első változatát, egy QR-kód beolvasása után kigyűjtötték a képernyőjükön megjelenő *vita* szócikk kulcsszavait, kiegészítették az ábrájukat. Így az előzetes tudás, illetve *A magyar nyelv nagyszótára* által adott definíció segítségével már kialakult egy olyan közös értelmezésünk a vita fogalmáról, amelyet a tanóra többi része tovább árnyalt. A cél ez esetben az volt, hogy a tanulók a mindennapi életben is használható tudásra tegyenek szert, a tanóra egésze a funkcionális anyanyelvtanítás szellemében valósult meg.

Visszatekintve hogy érzem, mit sikerült megtanítani, mire volt jó az, amit csináltam? Talán leginkább arra, hogy a korábban említett tudatosságot fel tudtam ébreszteni, illetve valamelyest fejleszthettem a tanulóknál. Világossá válhatott számukra, hogy mikor esnek manipuláció áldozatául, vagy éppen ők maguk mikor manipulálnak másokat, mikor hangzanak el valódi érvek egy témában.

A pedagógus munkája azonban sokkal több, messzemenőbb, mint adathalmazok átadása; nevelünk és fejlesztünk is. Amikor használható tudásról van szó, akkor arra kell elsősorban gondolnunk, hogy eszközöket kell a tanulók kezébe adni a boldoguláshoz, és ehhez nemcsak a tananyag vezet, hanem azok a módszerek és munkaformák is, amelyeken keresztül a pedagógus ezt közvetíti. Talán ez az egyik olyan pontja ennek a tanórának, amelyre én különösen büszke vagyok, hiszen – lassan egy egész év távlatából visszatekintve – úgy látom, hogy olyan munkaformákat, módszereket választottam, amelyek megmutatták ezeket a mai munkaerőpiacon is fontos eszközöket.

A vitakészség, a holisztikus szemléletmód, a vállalkozói kompetenciák, az IKT-eszközök megfelelő térben és időben való használata, illetve a csoportos és az egyéni munkára való alkalmasság mind-mind piacképes és szükséges készségek, képességek a mai világban. A munkaformák tekintetében ma már különösen fontos, hogy tudjon a munkavállaló csapatban dolgozni, hiszen egy irodai, de akár egy gyári közegben is szükség van

erre, de emellett az önálló problémamegoldás készségének a fontossága sem csökkent. Vélhetően egy olyan tanórát sikerült megalkotnom, amely a mindennapi életben használható tudásátadásra épül, ez számomra mindvégig nagyon fontos szempont volt a tervezés során.

Ezúton szeretném megköszönni a lehetőséget a Szemere Gyula kutatócsoport tagjainak, hogy megszervezték ezt a példaértékű versenyt, és ezáltal csodálatos pedagógusokat és pedagógusjelölteket ismerhettem meg. Köszönöm Zs. Sejtes Györgyi tanárnőnek a felkészítést és azt, hogy akkor is hitt bennem, hogy képes vagyok végigcsinálni ezt a komoly munkát, amikor én elbizonytalanodtam. Emellett köszönöm azoknak a meg nem nevezett pedagógusoknak és egyetemi csoporttársaknak is, akik munkájukkal, tanácsaikkal és segítő jelenlétükkel hozzájárultak ahhoz, hogy 3. helyezést érhettem el a versenyen.

Szeged, 2024. április 30.

Bali Erika
magyartanár szakos hallgató
Szegedi Tudományegyetem

A melléklet letölthető [itt](#).

Irodalom

- Bódi Zoltán 2010. Kommunikációs stratégiák az információs társadalomban. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* 1: 65–73.
- Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára. Magyar nyelv és irodalom 9–12. évfolyam. https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf (2023. április 15.)
- Szabó G. Ferenc 2010. A kommunikatív kompetencia. *Anyanyelv-pedagógia* 2. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=257> (2024. március 29.)

Bali, Erika: Thoughts on teaching oral argumentation (Competition on teaching first language)

Az írás szerzőjéről

Bali Erika
Szegedi Tudományegyetem, Szeged
balierika47[kukac]gmail.com
ORCID: 0009-0009-1286-4256

Bali Erika
Gondolatok a szóbeli érvelés tanításához
Óraterv

A műveltségi terület / kompetenciaterület neve: Magyar nyelv

Az óra címe: Út a vitához

Az évfolyam: 9–11. évfolyam

Az óra célja és feladata: A tanóra célja, hogy a diákok megismerkedjenek a kulturált vita alapjaival, azon belül is a vita aktusát előkészítő fogalmakkal (tételmondat, meggyőzés, érv), lássák a különbséget a manipulációs technikák és a „tisztá” érvek között. Az óra feladata a vita folyamatának előkészítése. Cél a tanulók anyanyelvi és digitális kompetenciáinak fejlesztése IKT-eszközök felhasználásával (prezentáció és mobilhasználat a tanulás során). A munkaformák (páros munka, plénum, csoportmunka) támogatják a tanulók interperszonális és vállalkozói kompetenciáinak a fejlődését. Fókuszba kerül a tudástranszfer; az, hogy az órán elsajátított tudást a tanulók az iskolai kereteken túl, új élethelyzetekben is alkalmazni tudják.

Tanulásieredmény-alapú célmeghatározás			
Tudás	Képesség	Attitűd	Autonómia, felelősség
A tanuló ismerje a vita fogalmát.	A tanuló a vita témájában helyezkedjen önálló álláspontra, legyen képes önállóan alkotni.	A tanuló ismerje fel és fogadja el, hogy a vita része a mindennapi kommunikációnak.	A tanuló felelősséget vállal a kommunikációjáért vitahelyzetekben.
A tanuló legyen tisztában a meggyőzés lehetséges módjaival (manipuláció és érvelés).	Képes legyen megkülönböztetni a manipulációs technikákat az érvektől. A tanuló képes legyen az órán elsajátított meggyőzési módok használatára a mindennapi, személyközi kommunikációban.	A tanuló használja tudatosan a manipuláció kifejezést a mindennapi kommunikációjában.	A diák önálló döntéseket hoz saját kommunikációs módjával (manipuláció vagy érvelés) kapcsolatban.
A diák nevezze meg a manipulációs technikákat.		A tanuló szemlélje tudatosan a manipulációs szándékkal rendelkező megnyilatkozásokat.	
A tanuló ismerje az érv fogalmát és jellemzőit.	A tanuló képes legyen önállóan érveket és ellenérveket alkotni adott témával kapcsolatban a megismert jellemzők alapján.	Fogadja el, ha érvei cáfolhatók.	A tanuló érveit felelősen, következetesen fogalmazza meg. Meghallgatja mások érveit, azokra ellenérvekkel reflektál.
		A tanuló az érvek, ellenérvek megalkotása során vegye figyelembe a szerkezeti felépítésre vonatkozóan elsajátított ismereteket.	A diák képes a saját és a társai által alkotott megnyilatkozásokról eldönteni, hogy megfelelnek-e az érv fogalmi jegyeinek. Ellenőrzi saját és mások munkáját, ezzel kapcsolatban önálló javaslatokat tesz.
A tanuló különítse el a manipulációs technikákat és a „tisztá” érvelés fogalmait.	A tanuló képes legyen a manipulációs technikák és az érvelés összehasonlítására, a hasonlóságok és a különbségek felfedezésére.	A tanuló vessen fel kérdéseket a fogalmak kapcsán.	A tanuló eldönti, hogy milyen álláspontra helyezkedik egy tételmondat kapcsán, és ennek megfelelően érvel.
A tanuló ismerje a tételmondat fogalmát.	A tanuló képes legyen előre megadott információk alapján önállóan tételmondatot alkotni a megadott témához kapcsolódóan.		

Az óra didaktikai feladata: Ráhangelődés (motiválás, aktivizálás, új témakör bevezetése), jelentésteremtés (alkalmazás, új információk közvetítése, részösszefoglalás, elmélyítés, ellenőrzés, értékelés), reflektálás (a konceptuális váltás létrejöttének támogatása, rendszerezés, ellenőrzés, értékelés)

Előzetes ismeretek: Mondattani ismeretek (állítás, egyszerű és összetett mondat és típusai)

Tantárgyi kapcsolatok: biológia, informatika, testnevelés

Dátum: 2023. április 21.

Felhasznált anyagok:

- ANTALNÉ SZABÓ ÁGNES – RAÁTZ JUDIT: *Magyar nyelv és kommunikáció. Tankönyv a 11. évfolyam számára.* Oktatási Hivatal, Budapest, 2015. 35–40.
- BÁRCZI GÉZA – ORSZÁGH LÁSZLÓ (vezetőszerkesztők): *A magyar nyelv értelmező szótára.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1959–1962. <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/?list=eyJmaWx0ZXJzljogeyJNVSI6IFsiTkZPX0xWFw9MZxhpa29ub2tfMUJFOEliXX0sICJxdWVyeSI6ICJ2aXRhln0> (utolsó elérés ideje: 2023. február 23. 17:14)
- FRÁTER ADRIENNE: *Magyar nyelv a középiskolák számára 11.* Hetedik kiadás. Mozaik Kiadó, Szeged, 2015. 58–59.

Idő (perc)	Tanári tevékenységek	Tanulói tevékenységek	Tanári instrukciók	Didaktikai feladat	Munkaforma	Módszerek	Eszközök (melléklet és dia sorszáma)
0–4.	Bemutatkozás A feladat kijelölése Az óra céljának meghatározása Ellenőrzés Értékelés	A feladat megoldása Önálló jegyzetelés	Jó napot kívánok mindenkinek! Bali Erika vagyok, a Szegedi Tudományegyetem magyar–történelem osztatlan tanár szakos hallgatója.	Ráhangelődés Aktivizálás Motiválás Új témakör bevezetése	Plénum Egyéni munka	Gamifikáció	Digitális tábla (1–4. dia) Feladatlapok (külön fájlban) Nagy méretű borítékok Piros papírcsík (1. melléklet)
			Nagyon szeretek tanítani és játszani, így ma először activityzünk. Körülírással kell rájónnotok arra, hogy mi lesz az óra témája. Tegye fel a kezét, aki szívesen körülírja az óra témáját!				
			(Ha nincs jelentkező: Jöjjön ki az a tanuló, aki a névsorban a harmadik!)				
			Olvasd el a papírcsíkon lévő utasítást, és készülj fel a körülírásra!				
			Az óra folyamán pluszpontokat szerezhettek. Az első három legtöbb pontot szerző tanuló az óra végén nagyötöst kap, a következő három pedig kisötöst.				
			Ha készen állsz, elkezdheted a körülírást. (Megoldás: Út a vitához.)				

Idő (perc)	Tanári tevékenységek	Tanulói tevékenységek	Tanári instrukciók	Didaktikai feladat	Munkaforma	Módszerek	Eszközök (melléklet és dia sorszáma)
			Ügyesen kitaláltad! Neked és a körülírónak is jár egy pluszpont!				
			Vegyétek ki a nagyobb borítékokból a feladatlapot, amelyet jegyzetként használunk. Írjátok fel a feladatlap tetejére az óra címét! A pluszpontokat a feladatlap végén vezethetitek.				
4–7.	Tanulói tevékenység segítése Feladat ismertetése Elhangzottak táblán való rögzítése Értékelés	Brainstorming Önálló jegyzetelés	Most pedig elindulunk a vita útján. Lássuk, eddig milyen útravalót gyűjtöttetek össze. Mondjatok fogalmakat, én írom a táblára, ti pedig a feladatlapotokra! Úgy írtatok, hogy maradjon hely a gondolatterképen, mert szükség lesz rá a későbbiekben. (Várható válasz: Veszekedés, döntés, több személy stb.) (Minden témához kötődő válasz pluszpontot ér.)	Ráhangolódás Aktivizálás Új témakör bevezetése	Plénum	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla Feladatlapok Tábla (2. melléklet) Táblafilek
7–10.	Megoldási folyamat koordinálása Tanári kérdés Elhangzottak táblán való rögzítése Ellenőrzés Értékelés	Páros munka megoldása Mobilhasználat Feladat megoldása Tanulói válaszok Önálló jegyzetelés	Nézzük meg a vita fogalmát egy másik nézőpontból. Az egymás mellett ülők alkossanak párokat! Miután kiosztom a papírcsíkokat, kövessétek a rajta lévő utasításokat! Amennyiben technikai probléma adódik az internettel vagy a QR-kód beolvasásával, jelezzétek. Most vegyetek elő páronként egy mobiltelefont!	Jelentésteremtés Fogalomalkotás Digitális készségek fejlesztése Szövegértésiképesség-fejlesztés Elmélyítés	Páros munka	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (5. dia) Feladatlapok Internetkapcsolat Mobilkészülékek Papírcsíkok (3. melléklet) Tábla (4. melléklet) Táblafilek
			Utasítás a papírcsíkon: A páros egyik tagja vegye elő a telefonját, és olvassa be a lenti QR-kódot! A megnyílt oldalon együtt keressétek ki a vita szócikket. Írjátok be a szócikk kulcskifejezéseit a gondolatterképbe! Csak az első jelentést vegyétek figyelembe!				
			(A QR-kód <i>A magyar nyelv értelmező szótára</i> című szótár digitálisan kereshető verziójához vezet. Ha technikai nehézség adódik, a tanulók papírcsíkokon kapják meg a feladatban kikeresendő meghatározást.)				
			Milyen kulcskifejezéseket találtatok? Egészítsük ki a gondolatterképeinket az elhangzottak alapján!				
			(Érv, ellenérv, szellemi küzdelem, álláspont) (Minden helyes válasz pluszpontot ér.)				
			Jelöljük csillaggal a vitához tartozó kulcskifejezéseket a gondolatterképen! Ezt ti is tegyétek meg a saját gondolatterképeiken! A gondolatterképhez az óra végén még visszatérünk.				

Idő (perc)	Tanári tevékenységek	Tanulói tevékenységek	Tanári instrukciók	Didaktikai feladat	Munkaforma	Módszerek	Eszközök (melléklet és dia sorszáma)
10–17.	A feladat kijelölése Értékelés	A feladat megoldása Önellenőrzés	Mindenki fogja meg a feladatlapot és az íróeszközét! Gyertek ki ide! Vegyetek el egy-egy papírcsíkot a tanári asztalról! Akinél narancssárga papírcsík van, álljon az ablak mellé, a kékek középre, a rózsaszínek pedig az ajtóhoz!	Jelentésteremtés Fogalomalkotás	Csoportmunka	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (6–7. dia) Ellenőrző táblázatok (5. melléklet) Feladatlapok Papírcsíkok (lásd az 5. mellékletben) Papírtáblák (6. melléklet)
			Kékek, nézzétek meg a papírcsíkokat! Nálatok fogalmak vannak. Narancssárgák ti is nézzétek meg a papírcsíkokat! Nálatok meghatározások vannak. Először a fogalmakat fogjuk párosítani a meghatározásokkal.				
			A narancssárgák olvassák fel a náluk lévő meghatározást, a kékek pedig találják meg a párjukat! A rózsaszínek is figyeljenek, hamarosan rájuk is sor kerül.				
			Kérlek, kezd meg a felolvasást! Olvassák fel a párosok a náluk lévő papírcsíkokat!				
			Az asztalokra kihelyeztem lila táblákat. A párok keressék meg a hozzájuk tartozó táblát! Ha a páros narancssárga tagja nem a nála lévő meghatározást látja a táblán, gyorsan keresse meg a megfelelő helyet.				
			Rózsaszínek! Az előzőek alapján nálatok milyen típusú szövegek vannak? (Példák, szlogenek, reklámok)				
			Nézzetek a táblára! Kivetítve látjátok a fogalmakat és a hozzájuk tartozó meghatározásokat. Ennek alapján keressétek meg azt a párost, ahová a példátok tartozhat! Az asztalon megtalálható egy táblázat, amely alapján ellenőrizni tudjátok a munkátokat.				
			Ha elsőre meglett a párod, vagy jó asztalhoz ültél le a példáddal, írd be magadnak egy pluszpontot!				
17–18.	Tanári kérdések Tanári magyarázat Értékelés	Tanulói válaszok	Milyen grammatikai egységek a rózsaszín háttérű példák? (Megnyilatkozások)	Jelentésteremtés Fogalomalkotás	Plénum	Nyílt kérdések	Digitális tábla (7. dia) Feladatlapok
			Mi a céljuk ezeknek a megnyilatkozásoknak? (Befolyásolás)				

Idő (perc)	Tanári tevékenységek	Tanulói tevékenységek	Tanári instrukciók	Didaktikai feladat	Munkaforma	Módszerek	Eszközök (melléklet és dia sorszáma)
			Hogy hívjuk ezt idegen kifejezéssel? (Manipuláció) (Minden helyes válasz pluszpontot ér.)				
			Ezeket a fogalmakat, amelyeket késsel jelöltünk, manipulációs technikáknak nevezzük.				
18–20.	A feladat kijelölése Értékelés	A feladat megoldása Önálló jegyzetelés Ellenőrzés	Egy perc alatt jegyezzetek meg annyi információt a tábláról, amennyit csak tudtok!	Jelentésteremtés Fogalomalkotás Elmélyítés Rövid távú memória fejlesztése Részösszefoglalás	Frontális osztálymunka	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (7–9. dia) Feladatlapok
			Most írjátok le annyi manipulációs technikát (késsel jelölt fogalmat) a feladatlapra, amennyit csak tudtok! Erre is egy perctek lesz.				
			Olvassuk fel a megoldásokat! A hibátlan megoldásért pluszpont jár.				
			(Megoldás: konvojtechnika, személyes tapasztalat, vidám szavak, szomorú szavak, tanúságtétel, csillogó általánosságok)				
			Milyen kommunikációs helyzetben használjuk a manipulációs technikákat? (Várható válasz: Amikor nincs érvünk.)				
21.	Tanári utasítás Tanári kérdés Értékelés	Feladat megoldása Utasítás követése	Már megismerkedtünk a manipulációval és a manipulációs technikákkal. Milyen útja van még a meggyőzésnek a manipuláción túl?	Jelentésteremtés Új fogalom bevezetése	Plénum	Nyílt kérdés	Digitális tábla (10–11. dia) Feladatlapok
			(Várt válasz: Érv, érvelés) (A helyes megoldásért pluszpont jár.) Ezt írjátok be a feladatlapra az ábrába!				
21–25.	A feladat kijelölése A feladatmegoldás segítése Ellenőrzés Értékelés	A feladat megoldása	Most ismét játszani fogunk. A feladatlapra található keresztrejtvényt töltjük ki. Kiosztom a meghatározásokat.	Jelentésteremtés Fogalomalkotás	Rétegmunka	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (12–17. dia) Feladatlapok Papírcsíkok (7. melléklet)
			Olvassuk fel az első meghatározást! Ha tudod a megfejtést, mondd ki hangosan egy pluszpontért. Ha nem tudsz válaszolni, akkor a többiek rabolhatnak.				

Idő (perc)	Tanári tevékenységek	Tanulói tevékenységek	Tanári instrukciók	Didaktikai feladat	Munkaforma	Módszerek	Eszközök (melléklet és dia sorszáma)
			Olvassuk össze a keresztrejtvény megoldását! (Elvárt válasz: tétel) (A helyes megoldásért pluszpont jár.)				
25–27.	A feladat kijelölése A tanulók segítése Tanári kérdés	A feladat megoldása Tanulói válaszok	Keress a keresztrejtvény megfejtéseiből egy olyan szót, amely a tétellel összetett szót alkot! (Elvárt válasz: tételmondat)	Jelentésteremtés Fogalomalkotás	Plénum	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (17. dia) Feladatlapok
			Mit jelent ez a kifejezés? (A vita témáját meghatározó állító mondat, amely magában foglalja az állítás és tagadás lehetőségét is. / Mondatban megfogalmazott vitatható állítás.)				
27–28.	A feladat kijelölése Értékelés	Brainstorming	A meghatározás és a táblán látható képek alapján találjátok ki, hogy mi az óra tételmondata! (Elvárt válasz: Az e-sport is sport.) (A helyes megfejtés pluszpontot ér.)	Jelentésteremtés	Plénum	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (18–19. dia) Feladatlapok
29–30.	A feladat kijelölése Ellenőrzés Értékelés	A feladat megoldása	Minden csoport vegye kézbe az asztalon található kicsi borítékot. A borítékban a tételmondatához kötődően összesen négy összetett mondat tagmondatait találjátok barackvirág színnel. Egy perc alatt keressétek meg az ok-okozati viszonyokat, és állítsátok össze a mondatokat!	Jelentésteremtés Fogalomalkotás Új ismeret szerzése	Csoportmunka	Tanulói tevékenykedtetés	Barackvirág papírcsíkok (8. melléklet) Digitális tábla (20. dia) Feladatlapok Kis méretű borítékok (8. és 9. melléklet)
			(Ellenőrzés a megoldások kivetítésével.) Az a csoport, amelyik hibátlan munkát végzett, írjon be magának egy pluszpontot.				
30–34.	A feladat kijelölése Ellenőrzés Értékelés	A feladat megoldása	Most vegyétek elő a kicsi borítékban található zöld papírcsíkok! Egy perc alatt oldjátok meg a papírcsíkon található feladatot!	Jelentésteremtés Fogalomalkotás	Csoportmunka	Tanulói tevékenykedtetés	Digitális tábla (21–23. dia) Feladatlapok Kis méretű borítékok Zöld papírcsíkok (9. melléklet)
			Ellenőrizzünk! Minden csoport olvassa fel, amit írt! A többi csoport feladata, hogy kitalálja melyik papírcsik volt nálatok! (Pluszpont jár minden helyesen megválaszolt kérdésért, illetve helyesen kitalált kérdésért.)				
34–36.	A feladat ismertetése	A feladat megoldása	Minden csoport húzni fog egy papírcsíkot. Írjátok a tételmondat kapcsán egy érvet vagy ellenérvet, attól függően, hogy milyen papírcsíkot húztatok!	Jelentésteremtés Alkalmazás	Csoportmunka	Tanulói tevékenykedtetés	Feladatlapok Papírcsíkok (10. melléklet)

Idő (perc)	Tanári tevékenységek	Tanulói tevékenységek	Tanári instrukciók	Didaktikai feladat	Munkaforma	Módszerek	Eszközök (melléklet és dia sorszáma)
36–40.	Az ellenőrzés segítése Ellenőrzés Értékelés	Ellenőrzés	Minden csoport olvassa fel, amit írt! A többi csoport feladata, hogy kitalálja, hogy a felolvasott mondat érv vagy ellenérv-e.	Jelentésteremtés Alkalmazás	Csoportmunka	Ön- és társellenőrzés	Feladatlapok
40–41.	Tanári kérdés Tanári utasítás	Tanulói válasz	Melyik érvet tartottátok a leginkább meggyőzőnek? (Például: Azért nem tekinthető sportnak az e-sport, mert nem fejleszti a vázizomzatot.) Ezt az érvet írjátok rá a feladatlapra is!	Jelentésteremtés Alkalmazás	Osztálymunka	Ön- és társértékelés	Feladatlapok
41–42.	Tanári utasítás A feladat meghatározása	A feladat megoldása	Egészítsük ki az óra eleji gondolattérképet az órán tanult fogalmakkal! Milyen fogalmakkal egészítenétek ki a gondolattérképet?	Reflektálás Összegzés	Plénum	Gondolattérkép	Feladatlapok Tábla (11. melléklet) Táblafile
42–43.	A pontszámok összesítése Tanári reflektálás	A pontszámok összesítése	Nagyon szépen dolgoztatok a mai órán! Összesítsük a pluszpontokat! Ki szerzett ma legalább 5 pluszpontot?	Reflektálás Értékelés	Frontális osztálymunka	Skála	Feladatlapok
43.	Házi feladat ismertetése	Házi feladat feljegyzése	Házi feladat: Készítetek felelettervet az <i>Út a vitához</i> témához a mai órán tanultak felhasználásával!	Reflektálás	Frontális munka	Tanári közlés	Digitális tábla (24. dia) Feladatlapok
44–45.	Tanári utasítás	Tanulói reflexió	Mennyire értettétek meg a mai órán tanult fogalmakat? A jobb keze- teken mutassatok egy számot egytől ötig, ahol a minimum az egy, a maximum az öt!	Reflektálás	Egyéni munka	Skála	–
			Rendben, köszönöm szépen a visszajelzéseiteket. Köszönöm a mai munkátokat. További szép napot kívánok!				

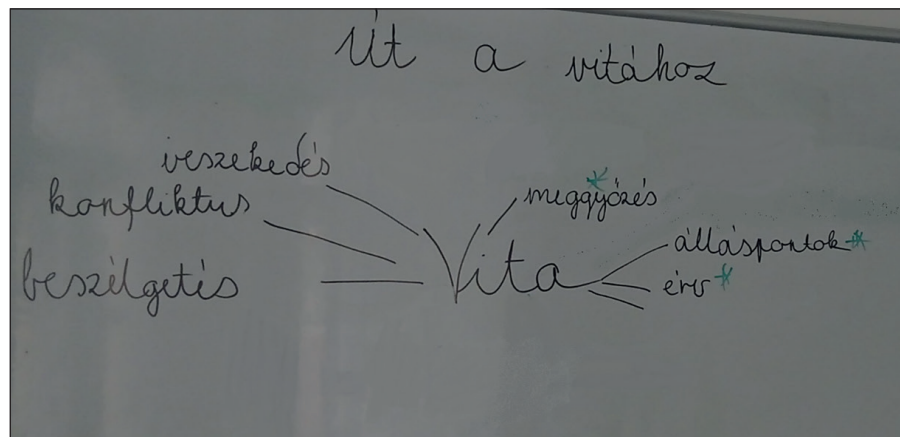
1. melléklet:

Írd körül! Út a vitához

Kulcsszavak: járda, közlekedés, társalkodás

Szavanként magyarázz! Vigyázz, hogy ne ejtsd ki ezeket a szavakat!

2. melléklet: Gondolattérkép

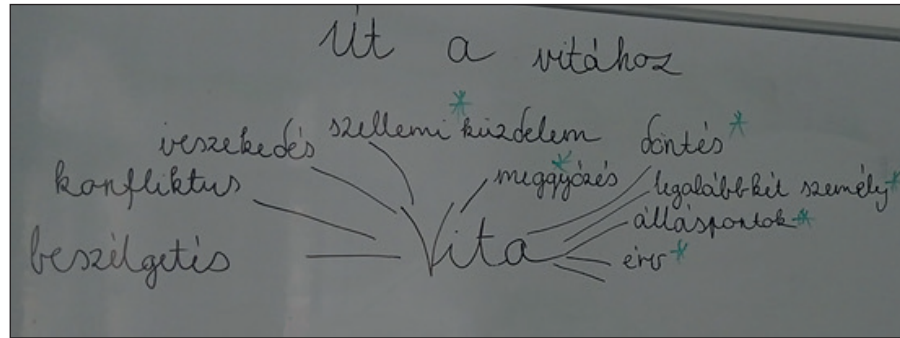
3. melléklet: Papírcsíkok (QR-kóddal ellátott, illetve a technikai probléma esetében kiadandó szövegek)

A páros egyik tagja vegye elő a telefonját, és olvassa be a lenti QR-kódot! A megnyílt oldalon keressétek ki a *vita* szócikket! Írjátok be a szócikk kulcskifejezéseit a gondolattérképbe! Csak az első jelentést vegyétek figyelembe!

Vita: Két vagy több személynek szóban vagy írásban érvek és ellenérvek felsorakoztatásával folytatott szellemi küzdelme valamely kérdés eldöntésére, valamely álláspont kialakítására, rögzítésére.

4. melléklet: A szótárcikk alapján kiegészített gondolattérkép

5. melléklet: A tanulóknak kiosztott papírcsíkok és az ellenőrző lapok tartalma

1. Konvojtechnika	4. Szomorú szavak
A többség meggyőző erejével hat.	Valami másról rosszat állítunk.
Minden menő arc ezt játssza.	Máshol nincs ilyen közösség, csak szólok.
Mindenkinek, nem csak játékosoknak.	Mi #mindigonline vagyunk akárhová is mentél...
Sokaknak segít megszabadulni a mindennapi stressztől.	A többi csak elvesz téled.
2. Személyes tapasztalat	5. Tanúságtétel
Az átlagemberrel való azonosságot hangsúlyozza.	Közismert ember állásfoglalása.
Mert a játékelmény neked is jár.	Bye Alex is csak a GTA-ra esküszik.
Ez a te történeted!	Will Smith is e-sportba fektet. Te miért ne tennéd?
Mert te is játékos vagy.	Justin Bieber is az Apexre voksol.
3. Vidám szavak	6. Csillogó általánosságok
Csak jót állít valamiről.	Túlzó, általános kifejezések.
Tökéletes. Tegyük még jobbat!	A lehetetlen semmiség.
A legjobb játékok. Nem hiszed? Próbáld ki!	Légy eredeti!

6. melléklet: A csoportasztalokra kihelyezett papírtáblák

1. Korvojtechnika	2. Személyes tapasztalat	Kötőszó meggyőző erejével hat.	Az átlagemberről való azonosságot hangsúlyozza.
3. Vidám szavak	4. Szomorú szavak	Csak jót állít valamiről.	Valami másról rosszat mondunk.
5. Janusztétel	6. Csillogó általánosságok	Közismert ember állásfoglalása.	Tulzós, általános kifejezések.

7. melléklet: A keresztretjvény meghatározásai

1) Az oksági viszony részei.
2) Valami mellett vagy ellen bizonyítékként használt tény, körülmény, megállapítás.
3) Már ismert közléselem, magában foglalja azt, amiről szó van.
4) Legalább két tagmondatból álló egység, amelyben gyakran kötőszó köti össze a tagmondatokat.
5) Olyan kijelentő mondat, amelyről egyértelműen megállapítható, hogy igaz vagy hamis a világ egy adott pillanatában.

8. melléklet. Érvek (barackvirág színű papírcsíkok)

Az e-sport is sport,	mivel a sportok készségeket fejlesztenek.
Az e-sport nem sport,	mert nem jár testmozgással.
Mivel a játékos közösség sportnak tekinti a CS: GO-t,	nemzetközileg is el kell ismerni mint e-sport.
Azért nem sport az e-sport,	mert nem igényel speciális teret a gyakorlása.

9. melléklet: Kérdések az érvek kapcsán (zöld papírcsíkok)

1. Milyen részei vannak a vitának?
2. Milyen a mondatok grammatikai szerkezete?
3. Milyen logikai kapcsolat van a tagmondatok között?
4. Milyen szófajú szó köti össze a tagmondatokat?
5. Mire kell figyelni az összetett mondatok helyesírásakor?
6. Írjatok egy újabb érvet a tételmondatdal kapcsolatban!

10. melléklet:

érv	ellenérv
-----	----------

11. melléklet: Reflektálás a gondolattérkép kiegészítésével

